

ITEM No. 4336/56

SN
April 25
XIV-806-a

HUNGARY

<u>INDUSTRY</u>	/1700/
<u>Factories</u>	/1704/
<u>LABOR</u>	/1900/
<u>Work Safety</u>	/1925/

SZOMBATHELY'S "AGRICULTURAL MACHINERY FACTORY."

SOURCE GRAZ: A 25-year-old blacksmith, who was employed in subject factory for over two years and escaped in mid-February 1956. He reports his own experiences and observations.

DATE OF OBSERVATION: November 1953 to February 13 1956

ENGLISH SUMMARY: The "Agricultural Machinery Factory" in SZOMBATHELY produces such items as grape presses, fodder cutters, etc. and gear wheels needed for machinery used in sugar refineries.

Its approx. 450 employees, who have a canteen and several showers at their disposal, start work at 0700 hours and finish at 1600 hours. Each day, only one of the two casting furnaces is in use, maintenance work being carried out on the other.

Communist employees have the pleasanter tasks and formerly earned up to 2,000 forint monthly, whereas non-Communists were given the dirtiest jobs and never drew more than 1,300 forint. Norms, based on the number of moulds prepared for casting, were in some cases recently increased by as much as 70 per cent, the time allotted to workers for this task and the amount paid for each mould being simultaneously reduced. The result was considerable drop in the incomes of all workers, regardless of their political convictions.

Every day, ten to fifteen cwt. of the castings produced are classified as rejects and have to be recast. In each case, the mouldmaker is held responsible and has the value of the reject deducted from his wages. The management refuses to accept responsibility for rejects because, if it were to do so, the premiums paid to the director, etc. would be reduced.

/more/

At the beginning of 1955, many workers were persuaded to buy additional accident insurance. They have discovered that they had been tricked. For instance, in September 1955, a worker who had lost a finger was paid only 200 instead of 2,000 forint, while another man received no compensation whatsoever because he was in hospital for less than 24 days.

Milk, issued as a protective measure, is so bad that it cannot even be swallowed. There is a general lack of hygiene and safety devices, workers are given no protective clothing, and heating is inadequate in spite of the furnaces.

Low wages and high norms have created general dissatisfaction among the workers, on whom the "wall newspaper's" cartoons accusing individual men of shoddy work have no effect. Visits made to the factory by groups of schoolchildren, kolkhozniks etc. irritate the workers, as they are never paid for the working time they lose as a result.

In January 1955, the Vas county newspaper described source as a "moody, thick-witted worker," who was improving in consequence of the help given by his Communist colleagues. Taken to task by source, the Communist workers disclaimed all responsibility for the article, which they said had "originated in the reporter's imagination."

EVALUATION COMMENT: This report is in substantial accordance with GRAZ Item No. 11257/55 which also described the same factory. The information given in this report on the number of workers is conflicting with the statements of the aforementioned report.

Of the persons cited MÉSZÁROS, GERGYE, GAÁL and KISS János are confirmed while the others are not covered in our files. Since particularly the work safety measures are not respected in the factory and accidents occur frequently, the conditions prevailing in the factory might be dealt with in the Black Book Program pointing out the responsibility of the manager and the CP secretary. Moreover, the CP secretary's activities might also be criticized, as well as the distribution of premiums obtained as a "shock enterprise."

The issue of the "Vas megye" provincial newspaper mentioned in the report may be inspected at the Hungarian Evaluation Desk.

X X X

/more/

A Mezőgazdasági Gépgyár SZOMBATHELYen a Szinyei Merse Pál utca 33 szám alatt van. Vele szemben az utca másik oldalán van az asztalos műhely, egy külön raktár és iroda épület. Ez a teleprész valamikor MÁKos KOVÁCS /fnu/ nevű építőmesteré volt, a gépgyár pedig REICH /fnu/ gyárosa.

A gépgyár 500 méter hosszú és 300 méter széles területen fekszik, téglakerítéssel van körülvéve. A kapunál kezdődik az 50 hosszú és 10 méter széles pléhtetővel fedett oszlopos bejárati rész. Ez alatt az esőtől védett helyen történik a különböző anyagok le és felrakása.

A kapu mellett van a portásház, mellette és vele szemben egy-egy blokkolóóra. A kaputól jobbkézfelé áll két különálló kétemeletes iroda-épület, a hosszú fal mentén.

A fedett bejárattal szemben van a kovácsműhely, hozzácsatlakozik az öntvénycsiszoló. Mindkettő aránylag kicsi helyiség alig hatszor nyolc méter nagyságúak. Itt egy elkerített rész a női öltöző és mosdó. Velük szemben különálló épület a 150 méter széles ebédlő és konyha.

Az udvar hosszú hátsó kerítése mentén húzódik az öntődei rész. Hozzáragasztott épület a 30 méter hosszú 10 méter széles eszterga-műhely, ennek egyik szárny része az udvar felé beugrik. Mindkét épület palatetős, tető ablakokkal.

A rövid kerítés fal mentén húzódik a 40 méter hosszú 10 méter széles lakatosműhely. A kerítésen belüli udvarrészen nyers és ocskavas, salak, valamint homok halmok állanak.

1 Gyár vezetősége, munkáslétszám, gyártás

Employees and Products

A gyár igazgatója KISS János 35-37 éves volt REICH gyári raktáros, később mint repülő szakaszvezető továbbszolgáló volt és leszerelése után került 1953-ban a gyár élére.

Személyügyi osztály vezető OSVÁTH Lajos.

Főmérnök HORVÁTH /fnu/

Üzemi bizottság elnöke BORSITS Béla

Párttitkár MAGYAR Lászlóné, férje kék ÁVH főhadnagy SZOMBATHELYen.

/more/

Gyári rendészet vezetője Mészáros Imre volt ÁVH tiszt, elődje TARSOLY István volt, aki a SÁRVÁRI pártbizottsághoz került, a Tszes ügyekkel foglalkozik ott. Mészáros helyettese SZANYI Imre volt rendőrtiszt /hadnagy. Néhány leszerelt/NU/ volt ÁVH egyén is van hozzájuk beosztva.

Normás NAGY István volt öntőmunkás, rendes ember.

Fő minőségi ellenőr GOMBÁS Lajos volt öntő, szintén rendes gondolkozású, ha módja van segít a munkásokon, "üzemi" selejtnak nyilvánítja a rossz munkadarabokat. Minőségi ellenőr GYÖRGY Róbert, 25 éves, közutálatnak örvendő párttag, ki a selejtet a munkások terhére írja.

Dekorációs /NU/ technikumot végzett nő.

Öntőde műhely főnök SEBIK /nem SEBŐK/ /fnu/ hozzá beosztott munkaalapíró /Lnu/ Karola.

Beosztott művezetők RUDOLF József és MÁRFI Ferenc, mindkettő jóindulatú a munkásokhoz, 1100 forint havi fizetésük van. MÁRFI-t is már megbüntették 200 forinttal selejt miatt, 1955 decemberében.

Minta-elosztó BERÉNYI Gyula.

Alapszervezeti párttitkár GERGYE József volt öntő, munkás hajcsár, csufneve SESI.

Öntőde bizalmi NÉMETH István volt részöntő.

A gyár 400-500 munkást foglalkoztat, ezek közül 80-100 az üzemi vezetőséghez tartozik, így körülbelül minden három munkás egy naplopót tart el. A gyári tűzoltóság létszáma egy parancsnok és hat fő.

Az üzem állandó versenyben van a MOSONMAGYARÓVÁRI Mezőgazdasági Gépgyárral és a SZENTGOTTHÁRD-i kaszagyárral. Már tizenkétszer lett élüzem, a csillagokat és a zászlókat a gyári fedett bejáratban helyezték el.

A SZOMBATHELYI Mezőgazdasági Gépgyár a különböző mezőgazdasági gépeket készítette. Legutóbb szőlőfűrt őrleket szőlőpréseket melynek nyomólapját és a musttányért az öntődében öntötték. A fa alkatrészeket az asutalosműhely készítette, az összeszerelést a lakatosműhelyben végezték. Készültek még kerék-en forgó rostagépek, szecskeváók, siló-töltő takarmányvágó és

/more/

hármaz gazdasági vashengerek. Öntöttek a SÁRVÁRI cukorgyár részére is fogaskerekeket. A gyártermények nagyrésztet külföldre viszik.

2. Az öntődei rész részletes leírása

Description of Casting Shop

Az öntődébe két bejárat vezet, az első bejáratból közvetlen balra néhány lépcső vezet fel az elkerített magkészítő műhelybe, ahol öt nő készíti a magokat. A bejárat ajtója jobbra 4 x 4 x 4 méter nagyságu magkemence áll. Utána következik öntőtér, ennek középső részén a fal mellett két olvasztó lemence áll, négy méter külső átmérőjük és négy méter magasak. A belső átmérőjük másfél méter, mindegyik 120-120 mázsa vasércet olvaszthat. Mindkettőnek egy közös tíz méter magas kéménye van. A kemencék mellett áll a levegőfúvó berendezés, mely villanyáram meghajtásu, van egy benzinmotoros tartalék kompresszor is.

Az udvar felé eső külső falon az olvasztó kemencék magasságában van egy tetővel fedett felvonó szerkezet, /lift/ ezen szállítják az öntővasat, ócskavasat, meszet és kokszt a kemencék megtöltéséhez. A töltés a falban vágott ablakon át történik. A kemencéket naponta válatkozva használják.

A kompresszor utáni falrészén van a faliújság tábla, mellette a művezetői iroda. Majd a műhelyben beépített emeletes öltöző, mosdó és tusoló következik. A földszinten van a nyolc napos tusoló négy beton körmosdó és a W.C. Az emeleten van az öltöző keskeny faszekrényekkel a hely és a szekrény kevés, két hórom munkás használ egy szekrényt.

Az öltöző mellett egy szénnel fűthető kazán áll, ez szolgáltatja a mosdó meleg vizét. A hozzákapcsolt központi fűtő berendezés nem működik, noha egy évig szerelték a csöveket és nyolc-tíz nehéz meleg levegőszóró ventilátort. Füstelszívó berendezés nincs.

A munkahelyen néh-hat kiskosár-kályha szolgáltatja a fűtést.

A fent leírt és az udvarfelé eső fal mentén húzódó műhely berendezéssel szemben-a tulsó hosszú fal mentén áll egy-mástól megfelelő távolságra 11- formázó gép.

A formázó gép két vaslábon álló asztal, melynek lapja sinszerkezeten kézfogantyúval előre és hátra mozgatható. Egy emelőkarral az öntő-szekrény és a mintakeret a homoktömés után

/more/

váltható. Először az egyik szekrényt tömi meg a munkás homokkal, majd az emelőkar mozgatásával kiemeli a minta keretet és a megtömött szekrényt felfordítja az asztalról. Majd a másik szekrényt tömi meg a minta szerint, ezen már rajta van az öntőlyuk. A szekrényt egymásra helyezik és a zárócsapszegekkel egymáshoz rögzítik. A minta fából készült modelje a megöntésre kerülő alkatrészeknek. A faminta alumínium lemezzel van burkolva, a keretbe csavarokkal beerősítve és tetszés szerint cserélhető. Minden mintán szám van, ebből megtudható melyik munkás készítette a homokformát. A homoktömést csak egyszerű tömőfával /Stampfer/ végzik. A gépeknél ügyelni kell arra, hogy az asztal vízszintesen álljon, mert ha ferdén áll rosszul sikerült a tömés és így az öntés is.

A formázógép előtti térségben felosztva dolgozik 14 munkás a kézi formázók, akik nem asztalon, hanem csak a földre ülve helyezett szekrényeket tömnek homokkal, azután elhelyezik az öntőtérsg kijelölt helyén. Négy-szekrény áll egymás mellett oszlop-sorban, az oszlopsor között egy méter széles utat hagynak, hogy azon az öntő munkások mozoghassanak.

Az öntődében két darab három motoros daru van. Egyik használhatatlan, a műhely végén áll félretőlva, motorját hónapok óta nem tudják megjavítani.

3. A munka menete az öntődében, magas normák, csökkentett bérek

High Norms Reduce Wages - Management Draws Premiums at Workers' Expense

A munkások minden nap hét órákor kezdik a munkát, mely délután négy ig tart. Közben fél tizenkettőtől fél egyig ebéd-szünet van. Csak egy műszak van, este nyolc takarítómunkás jön át üzembe, akik kilenctől reggel ötig az ugynevezett "üresítő" munkát végzik. Üritik az öntőszekrényeket, átrostálják a homokot.

Az öntőkemencék közül naponta csak az egyikben olvasztják, a másikat addig karbantartják. Délelőtt kokszojják és a levegőfújtatással a szükséges 1600 fokos olvadási hő-séget elérik. Berakják a vasat, amely nagyobb téglalakú /50 x 20 x 15/ bordázott formákban érkezik a gyárba. A vastéglákat előzőleg nagy kalapáccsal széttördelik. Husz mázsa vas olvasztásához 70 kilógramm kokszt használnak fel és két lapátnyi mészkövet kevernek hozzá. Az orosz kokszt rossz, s csehszlovák igen jó minőségű.

/more/

Délután kettőkor megkezdődik az öntés, néha a munkaidőn túl is eltart öt-hat óráig amíg megolvasztott anyag el nem fogyott.

Az öntéshez a nagyobb munkadaraboknál a daruval szállított hat mázsa olvasztott vasat tartalmazó üstöt használják. Ebből az üstből az öntővillahasználatával két munkás önti a szekrényekbe a folyékony vasat. Kisebb munkadarabok öntéséhez a 80-90 kilógram olvasztott vasat befogadó öntőfazekat használják. Ezt az öntővillával három munkás hordozza.

A gépi és kéziformázók elkészítik a munkalappal nekik kiosztott munkát. A kommunisták kapják a jó munkadarabokat, akik nem párttagok a kényes-, de rosszulfizetett darabokat, 1955 júliusáig 20-27 szekrény megtöme volt a 100 % most 35-40 darab az előírt norma. Az addig megadott 15-20-25 perces munkaidőt csökkentették négy öt perccel. Például valamely darab elkészítésével 1.37 forintot lehetett keresni, most ezért a munkáért 1.17 forintot adnak. Egy másik munka amiért kilenc forintot fizettek, most ugyanazért csak hat forintot számolnak el, hat forintos munkáért csak négy forintot.

A formázó munkás maga cipeli a 60-70 kilógrammos kész szekrényeket az öntőhelyre. Lerakás után megint visszatér a munkahelyére gyorsan tömi a szekrényekbe a homokot, de az még alig hült ki az első öntés után, pár napig kellene pihentetni és jól átrostálni. A homok agyaga fáradt és vagy túl nedves, vagy túl száraz, de a hibás öntésért mégis a munkás felelős.

Felelőssé teszik az üstöt, a formálót, vagy pedig a kihordó illetve üresítő munkást a selejtért. A naponta leöntött 120 mázsa vasból, 10-15 mázsa a selejt, amit másnap újra beolvasztanak. Az öntők vagy kevés anyagot öntenek, vagy a már kihült anyagra öntenek rá. A formázó túl keményre töm, vagy a homok a szekrényben kihullott. Az üresítők a gyors munkában összetörrik az öntvényt. A régi munkások szerint a volt REICH gyárban egy év alatt nem volt annyi selejt, mint most egy nap alatt adódik. A vezetőség igyekszik a selejtkárt a munkásokra hárítani és nem üzemi selejtnak minősíti.

A kár megállapításánál felszámolják az anyag értékét, a megmunkálásra fordított bérösszeget és a selejt értékének bizonyos hányadát a munkással megfizettetik.

Az üzemi selejt a vezetők prémiumát csökkenti azért hárítják a munkások vállára a terheket. Eddig 1955 júliusi normarendezésig a kiváltságos kommunisták havonta 1700-2000 forintot

is megkerestek, most csak 1200-1300 forintot. Az átlagos munkás nagyon nehezen éri el a 600-1000 forintot.

4. Bérezés és ellátás. Balesetek

Wages, Canteen Meals and Accident Insurance

Minden hónap 27-én kaptak a munkások előleget és 12-én van az elszámolás. Már, az előlegből levonják a békekülcsön havirészletét 3 %-os öregségi biztosítást, a nőtlenek 4 %-os gyermektelenségi adóját, a szakszervezeti tagok megvásárolják a tagsági bélyegeket, Akik nem voltak a szakszervezet tagjai azokat azzal fenyegették, hogy 1956 januárjától betegség esetén 75 % táppénz helyett csak 50 %-ot kapnak. Aki nem SZTK tag az nyaralási kedvezményben sem részesül.

Az 1955 elején egy /NU/ ügynök az üzem műhelyeit és rábeszélte a munkásokat, hogy balesetbiztosítást kössenek, az országos biztosító intézettel. Az ügynök elmondotta, hogy mennyi ezer forint biztosítási összeget kap a dolgozó, ha valamely végtagját üzemi baleset következtében elveszíti. A munkások mindnyájan megkötötték a biztosítást, erre havi négy forintot vonnak le.

Szeptemberben TAKÁCS Gyula öntőmunkásnak az egyik kezujját letépte a daru lánc nagy nyomozás folyt az ügyben, TAKÁCSot azzal gyanúsították, hogy öncsonkitást követett el. Három heti kórházi kezelés után még mindig vérzett a csonk, de munkába küldötték. Dolgozni nem tudott a gyár szabadságra küldte. A biztosító társaság a kijáró 2000 forint helyett, csak 200 forintot fizetett.

VÖRÖS István munkásnak a bakancsának a szárába esett olvasztott vas, lábsebét tíz napig kezelték. Semmi biztosítási díjat nem kapott, mert csak 24 napig kórházi kezelésű baleset után fizetnek biztosítási segílyt. A munkások ismét csak azt érzik, hogy nagyhangu ígérgetések után a kommunista állam már nem akar fizetni ha megtörtént valamely baleset.

A munkásoknak járna védőital az öntődében, de nagyon rendszertelenül kapják, a tej ihatatlan. Pedig a füst és a por igen nagy. Ugyanilyen a helyzet az öntvény csiszoldóban, hol hét munkás dolgozik vésővel, kalapáccsal tömlős homokfuróval és két köszörűkövel. Sehol nincs porelszívó.

/more/

Az öntőmunkásoknak nincs aszbeszt védőruhájuk, a bakancsot vagy fatalpu cipőt is csak ígéretik, a munkaruhát is csak nagy nehezen utánjárással adják ki. Az öntődét nem fűtik, csak néhány kocsz kosárkálya mellett melegítheti meg dermedt kezét a munkás. A központi fürdőberendezésről még a helyi lap is dicsérőleg írt, de hogy nem működik azt elhalgatták. A melegszerű egyik ventilátora valamelyik munkás papírlapot erősitett és ráírta; "fagyasztás" a másikon "jégszekrény" szó diszlik.

Az ebédlőben kapják a munkások az üzemi abédet heti 28 forintért. Az üzemnek saját konyhája van, a koszt aránylag elég változatos és izletes, de az adagok olyan kicsonyek akár öt ebédet is megenné bármelyik jóétvágyu személy, Naponta 120-150 ebédet adnak ki.

Hetenként kétszer /NU/ orvos látogatja a gyárat, legtöbb esetben a kerületi orvoshoz utasítják a beteget, aki csak komoly betegnek ad három napi munka alóli mentességet.

5. A munkások hangulata

Workers Thoroughly Dissatisfied and Hate Time-Wasting Visitors

A nehéz kereseti lehetőségek miatt amunkások elégedetlenek, komorak és nem vidulnak a harsány indulókra, amivel a munka megkezdődik. Minden műhelyben van hangszóró, ami a zenét közvetíti, napközben rajtuk keresztül az irodákba hívnak egyes személyeket. A déli szünetekben is közvetítenek zenét és a munka befejezésekor is.

Nem érdekli a munkásokat a terv teljesítése, a fali-újságok gunyrajzai és a jelmondatok. GAAL Aladár kommunista párttagot kétszer is kigunyolta /NU/ a "dekoratőr"-nő. Az egyik képen emberi arccal rajzolt fogaskerék hullatta könnyeit, alatta az írás: "Miért sírsz?" "Mert GAAL Aladár selejtnek készített. Ő a tettes!"

A másik képen Aladár nagy halom selejt tetején ül királyi koronával a fején, alatta az írás: "GAAL Aladár a selejtkirály!"

Az utóbbi kép 1956 januárjában készült és a dekoratőr-nő a munka kezdetekor a műhelyben járkált, ugylátszik a kép hatását akarta megfigyelni. De a munkások egyáltalában nem tolongtak a rajz körül. Aladár is dühösen tömte a homokot. Az egyik munkástársa mikor a dekorator nő a közelükbe ért hangosan megkérdezte: "Mit gondolsz Aladár, ki rajzolta rólad a faliújság képét?" Csunya cáromkodás közben válaszolt a kigunyolt; "Akár ki is rajzolta menjen vissza az anyjába!" A

dekorator nő futva hagyta el a műhelyt, az ajtóban valaki egy marék homokot vágott utána, ami a hajára hullott. Azután Aladár a táblához ment és letépte a rajzot és összegyűrve feldobta a polcra.

A munkások nagyon jól tudják ki a spicli. Ha MÉSZÁROS és SZANYI a rendészeti vezetők járkálnak a műhelyben hallgatnak, ha a két három /NU/ leszerelt és beépített AVHs járkál közöttük. Atlátnak az ostoba leplező szándékon, mikor ezek a "pókok" valamelyike bejön a műhelybe és hónaalá véve egy fogaskereket lassan elsétál közöttük fülelve a beszédekre. Azután valamely sarokba leteszi a spicli a fogaskereket, egy másik kisebb munkadarabot véve kezébe, azzal koszál a műhelybe és röplapok után szaglász.

Az irodás naplopók pedig egy papírlappal járkálnak a kezükben, gondterhelte arccal, de ez csak nyáron nyári szórakozásuk. Télen mégis jobb a fűtött irodában ülni, mint a hideg udvaron és a huzatos műhelyekben csatangolni.

A gyári látogatókra különösen haragusznak az öntők. Tszes tagok, iskolák tanulói lábatlankodnak a műhelyben és akadályozzák a munkát. Véletlen készakarva olvasztott vasat lötytyentenek a földre, ez apró szilánkokra szakadva a bámulók nadrágját kiégeti. Két hónapja valami pártiskola női hallgatóinak néhány nylonharisnyáját pörkölte meg a vas. Ha a munkások "állás idő" felszámítását kérik a látogatók miatt, azt nem fizetik meg.

A fali-ujság papirosára és a jelmondatokra is vadásznak az öntők, vélelzenül arra vas fröccsen, vagy tüzes vaspálcát hozzáértetnek a papír azonnal lángot fog és elég. Ilyen kis csinnel, de sokszor hangos káromkodással fejezik ki a munkások haragjukat. A rossz gépet, vagy mintát vagy a kiosztott kevés keresetet hozó munkát szidják, de a rendszert értik alatta. Az ő számukra nem jelent semmi előnyt, hogy a Gépgyár élüzem, KISS igazgató 5400 forint prémiumot kap és a többi vezető is részesül a koncból. A hírek az irodából kiszivárognak, mert ott is dolgoznak rendes gondolkozásuak és azok a munkásokhoz huznak.

6. Megjegyzések egy ujságújkra

Local Newspaper Criticize Worker, Praises His Non-Existent Communist "Helpers."

Vas megye 1956 január 13-án megjelent "Egy határozat utnak indult" című cikkel kapcsolatban, a következőket jegyzi meg Antal /a forrás./

/more/

1956 január 9 vagy 10-én ^{délelőtt} megjelent az öntödében alacsony középkorú nő /T. DOZSA Ilona./ GERGYE párttitkárral és ifjú NAGY István kétszeres sztahanovista, munka érdemrenddel kitüntetett gépformázó kommunistaival beszélt. NAGY csúfneve "kanász", mert durvahangu nagyszáju. Csak a saját zsebét nézi, mint a párt kiemeltje nem is fogad el olyan munkát amikor nem keresheti meg a napi 40-60 forintot. Természetesen az ő selejtjei mind az üzemi selejtre íródnak. Brigádtársa VAMOS Ferenc aokkal ügyesebb mint ő, de azt mivel pártonkívüli elnyomják. A cikkben említett KIRCHMAYER Mihály nem brigádtársa a nevezettnek és katonai szolgálati ideje alatt egyszer sem járt az üzemben a szabadsága alatt. De a szabadságon nem is lehet a szakma fortélyait megismerni.

Antal a kocsz kosárkálya mellett üldögélt, miután 3-4 szekrényt megtöltött. A silótakarmányvágó csapágának formázása volt a kapott munkája. Kényes munka, három csapág van egymás mellett a szekrényben, a köztük lévő vékony homokkal könnyen áttörik és az öntés nem sikerül ha a homok rossz. Azonkívül a 14 kilós szekrény tömési normája tíz perc, ezért 20.1 fillért fizetnek.

Antal látta néhány szekrény megtömése után, hogy ezzel a munkával keresni nem lehet, és még rá is fizet ha a selejtet megtéríti. Így inkább nem dolgozott, hiába kérlette GERGYE párttitkár. Később oda³ött Antalhoz a kályha mellé az ujságíró és próbálta arról meggyőzni a munkást, hogy dolgozni nem csak saját érdeke, hanem hazafias kötelesség is. De Antal megmondotta a véleményét a rossz gépről, homokról, magas normáról és kevés keresetről, azután kiment a műhelyből. A kommunisták az ujságíróval valamely irodába elvonultak és ott tovább beszélgettek.

A cikk megjelenése után Antal felelősségre vonta NAGY-ot és KIRCHMAYER-ot, megkérdezte tőlük, hogy mikor beszéltek vele egyáltalán és igazgattak-e az ő gépén valami hibát. Megmondotta, hogy hetekig hiába kérte a gépe megjavítását, míg végre maga hozott egy fél délelőtti futkosás után egy lakatost a gép megjavítására. A két kommunista tagadta, hogy ők Antal ellen beszéltek volna. Arról nem tehettek, miszerint az egész cikket az ujságíró a saját elgondolása szerint írta meg.

Antalt különösen az is bosszantotta, hogy egy prés nyomólap selejttjét dumálták reája, mikor illet soha nem is rontott el. Ez könnyű jól fizetett munka, de legtöbbször kommunisták kapják. A cikkben említett "szájrész" a siló takarmányvágó egyik alkatrésze, rajta hosszú kiálló hosszú fogak vannak. Ezeket homokból kiformázni igen nehéz, még külön tartó drótkötés felszerelése szükséges. Antal is csak /Lnu/ Józsibácsitól az öreg tapasztalt tanulta meg a helyes módszert, rajta kívül ezt senki sem tudta. Ilyen babramunkát a híres kommunisták el sem vállalnak, mert azzal nem lehet rabolni, hanem selejttel ráfizetni.